

Væveren i Sh. Lyndelse

For netop 100 år siden kunne denne annonce ses i aviserne. Tænk sig, der var åbnet en manufakturforretning i Sh. Lyndelse, som også havde et righoldigt udvalg af sko til store og små.

Det var Hans Larsen, der havde åbnet denne forretning. Han var væver i Sandholts Lyndelse fra 1903 og indtil sidst i 1940'erne, og han var en meget dygtig væver, der til dels havde lært håndværket af sin far.

I et af Sandholts huse, hvor der var fire lejligheder, blev Hans født i 1871. Huset kaldes i dag "Risbanken" og ligger på Nørregade 8.

Hans' forældre var væver Lars Christensen, der var 53 år og gift anden gang, og Hansine Nielsen på 29 år. Familien boede i den største af de fire lejligheder, der var i huset, fordi der skulle være plads til den store væv. Lars leverede hjemmenvævet stof til Sandholt og andre steder, og han arbejdede desuden på en gård i Lyndelse. Efterhånden fik Hans tre søstre, men familien blev boende i lejligheden, og selvom de boede i den største lejlighed, har det været meget trangt, når der var indrettet fire lejligheder i huset. Hans' far døde i 1893 men hans mor blev boende i huset til hun døde i 1933, 90 år gammel.

Da Hans var 10 år kom han ud at tjene på en gård, men da han var 16, kom han hjem for at lære at væve hos sin far. Fem år senere tog han ud i verden, nærmere bestemt Søllinge, hvor han ville lære slyngskyttevævning. (jeg ved ikke hvad det er, og Google kan ikke hjælpe).

Senere tog Hans endnu længere væk, nemlig helt til Sjælland, hvor han fik arbejde hos en væver, der kunne lære ham at væve damask, som var meget fint til duge og servietter. Men den lærdom fik Hans nu ikke meget brug for. Det var nærmest kun herskaberne på slotte, der havde råd til så fint lærred, som han sagde.

Efter tre år kom Hans igen tilbage til Lyndelse, hvor han fortsatte med at væve for bønderne. De kom med deres uld og hør, og hans forstod at få vævet noget godt stof.

Sammen med en halv snes andre vævere på Fyn dannede Hans en indkøbsforening, så de samlet kunne købe bomuldsgarn på bomuldsspinderierne, og Hans blev foreningens første formand. Foreningen voksede, og omkring år 1900 var der over 30 foreninger i sammenslutningen.

Den 25. september 1903 blev Hans gift med Jensine Petersen fra Espe Højlod, og samme år kunne de flytte ind i deres store, flotte, nybyggede rødstenshus på Nørregade 2 i Sandholts Lyndelse. Huset hedder i dag "Væverhuset".

Snart kom børnene til. Tre drenge og to piger kom til verden i væverhuset i løbet af 10 år. Hans vævede og fungerede som en slags grossist for de andre vævere. Under første verdenskrig, som var en svær tid for hjemmenvæverne, åbnede Hans og Sine en lille købmandsbutik, hvor manufakturvarerne havde første prioritet, og på den måde kunne de brødføde familien.

Jørgen Krog kan huske, at han i sin skoletid omkring 1950 gik hen til væveren for at købe en gave til en

Væverhuset i 2004.

Det har sikkert også set sådan ud, da det blev bygget i 1903.

kammerats fødselsdag. For en krone fik han en bog, så på sine ældre dage har væveren udvidet/ændret sit sortiment.

Efter første verdenskrig gik det igen fremad for væverne, for folk ville gerne have det hjemmevævede lærred, der var billigere end det fabriksfremstillede, der skulle igennem flere mellemlid inden det kom frem til forbrugeren.

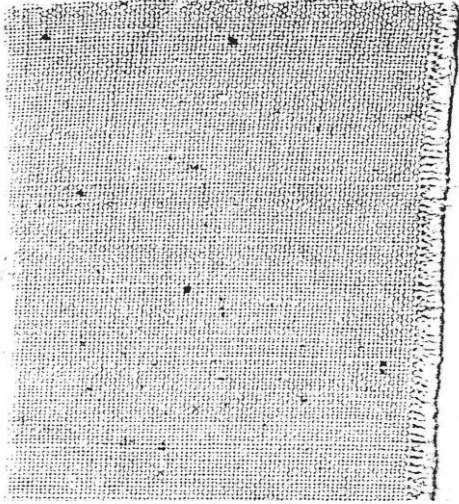
Børnene kom ud at tjene, efterhånden som de blev konfirmeret. De tre drenge arbejdede som karle på gårdene. Den førstefødte, Camilla, rejste i 1927 til Canada, hvor hendes forlovede, Leon havde opholdt sig nogle år. De havde truffet hinanden i Sh. Lyndelse, hvor jyske Leon var karl på en af gårdene, medens

Sognerådet i Vester Hæsinge – Sh. Lyndelse Kommune 1925 – 1929.

Hans sad i sognerådet fra 1921 til 1929, og han står i bagerste række fra venstre, derefter gmd. Niels Lindegaard, Sinaivej 39, husmand Jens Mortensen, Vestergade 43, husmand Anders Andersen, Toftevej 2. Gdr. Christian Pedersen, Gl. Stenderupvej 3. forreste række fra venstre: Husmand Jens Christian Jensen, Horseballevej 22, sognerådsformand gmd. Hans Stokkebro, Stokkebrovej 5, gmd. Jørgen Larsen, Jordløsevej 23 og husmand Andreas Petersen, Horseballevej 19.

Camilla tjente hos politimesteren i Faaborg. De blev gift i Canada, men i 1929 rejste de straks hjem, da der kom bud fra Camillas forældre, at to af hendes brødre var døde af tuberkulose med kun tre ugers mellemrum.

Eksempel på et stykke stof vævet af Hans Larsen.

Tæt og nøjagtigt er det vævet.

Camilla og Leon flyttede ind hos Camillas forældre i Væverhuset og Camilla hjalp til i forretningen, medens Leon fik arbejde på Korinth savværk. Efter få år byggede de hus i Korinth.

Under besættelsen 1940 – 1945 kom der igen for alvor gang i væven. Det blev vanskeligt at skaffe tøj, så folk bestilte hos væveren. Nogle gange bestilte de færdigsyet tøj, og så stod Camilla for syningen.

Efter krigen gik det stærkt ned ad bakke med væveriet, nu var det for alvor blevet moderne med fabriksfremstillet stof og færdigt tøj, så nogle få år senere standsede Hans sin gamle Millingevæv, som havde fulgt ham i alle årene, men da var han også over 80 år, så da kunne han godt være bekendt at gå på pension. Sine døde i 1953 og derefter solgte Hans huset og fik ophold hos sin datter i Korinth. Den gamle væver døde i 1956.

Kilde: Lene Hansen, Hans og Sines oldebarn.